

місцеві органи влади (вікова структура населення, щільність населення, рівень захворюваності, довжина автомобільних доріг загального користування тощо).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України "Про Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні" від 1 квітня 2014 р. № 333-р [Електронний ресурс]. – Доступний з : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.
2. У Мінфіні розповіли, як буде виглядати децентралізація бюджетної системи [Електронний ресурс]. – 2014. – Доступний з : <http://economics.unian.ua/finance/936786-u-minfini-rozprovili-yak-bude-viglyadati-detsentralizatsiya-byudjetnoji-sistemi.html>
3. *Subnational Public Finance in the EU*. – 11th edition. – *Dexia-CEMR*, 2012. – P. 14.
4. Луніна І.О. Капітальні трансферти місцевим бюджетам: підходи до створення ефективної системи управління // *Фінанси України*. – 2011. – № 2. – С. 24–34.

**Ткачук Вікторія Василівна, студентка 4 курсу,
Пробоїв Ольга Анатоліївна, к.е.н, доцентка,
доцентка кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту**

УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ МІСЦЕВИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Управління ресурсами є складним процесом, який розглядається як процес прийняття і здійснення управлінських рішень, спрямованих на раціональне використання, нарощення та оптимізацію ресурсного потенціалу з метою досягнення поставлених цілей і забезпечення стійкого функціонування та розвитку місцевих територіальних громад. Саме це і визначає актуальність обраної теми дослідження.

Метою дослідження є розгляд особливостей управління ресурсами місцевих територіальних громад з урахуванням взаємозв'язку основних компонентів їх ресурсної платформи.

Функціонування та розвиток будь-якої території чи регіону забезпечується ресурсами, перш за все, їх наявністю й умінням раціонально використовувати. Ресурси територіальної громади, котрі можуть бути використані нею для задоволення спільних потреб безпосередньо або завдяки реалізації органами самоврядування певних управлінських функцій на основі наданих їм повноважень, є досить обмеженими [1].

Ресурсний потенціал територіальної громади – це сукупність взаємопов'язаних ресурсів території, які використовуються для забезпечення життєдіяльності територіальної спільноти, а також відносин власності між їх володарями, котрі повинні виступати об'єктом управління для місцевих органів самоврядування [2, с. 199].

Для встановлення взаємозв'язку між окремими видами ресурсів території необхідно їх конкретизувати й систематизувати: природні (у т.ч. рекреаційні), людські (у т.ч. інтелектуальні), матеріально-технічні (у т.ч. інноваційні),

фінансові (у т.ч. інвестиційні), інформаційні (у т.ч. віртуальні), та нематеріальні. Таким чином представлена сукупність компонентів, тобто видів ресурсного потенціалу територіальної громади, пов'язаних між собою у процесі забезпечення функціонування й розвитку певної території. Потенціал територіальної громади віддзеркалює лише наявні ресурси, окремі з яких можуть бути вичерпними (грунти, дерева, надра, мінеральна сировина тощо). Власне, тому і методи впливу на їх використання повинні відрізнятися залежно від міри вичерпності / невичерпності ресурсів та можливостей їх відновлення.

Опираючись на вищезазначене, йдеться про певну ресурсну платформу територіальної громади як сукупність основних її компонентів – видів ресурсів, пов'язаних між собою в процесі забезпечення функціонування та розвитку території. Схематично взаємозв'язок основних компонентів ресурсної платформи територіальної громади відображено на рис. 1.

З огляду на це, вважається за доцільне застосувати двовимірний підхід до управління ресурсним забезпеченням розвитку територій, який би надав можливість, з одного боку, споживати оригінальні ресурси для досягнення цілей розвитку, а з іншого – використовувати певні комбінації ресурсів в залежності від існуючих умов.

Крім того, способи і заходи щодо ресурсного забезпечення різняться залежно від спрямованості управління: на забезпечення поточного функціонування території чи на її розвиток у майбутньому із кількісними та якісними змінами у внутрішньому середовищі.

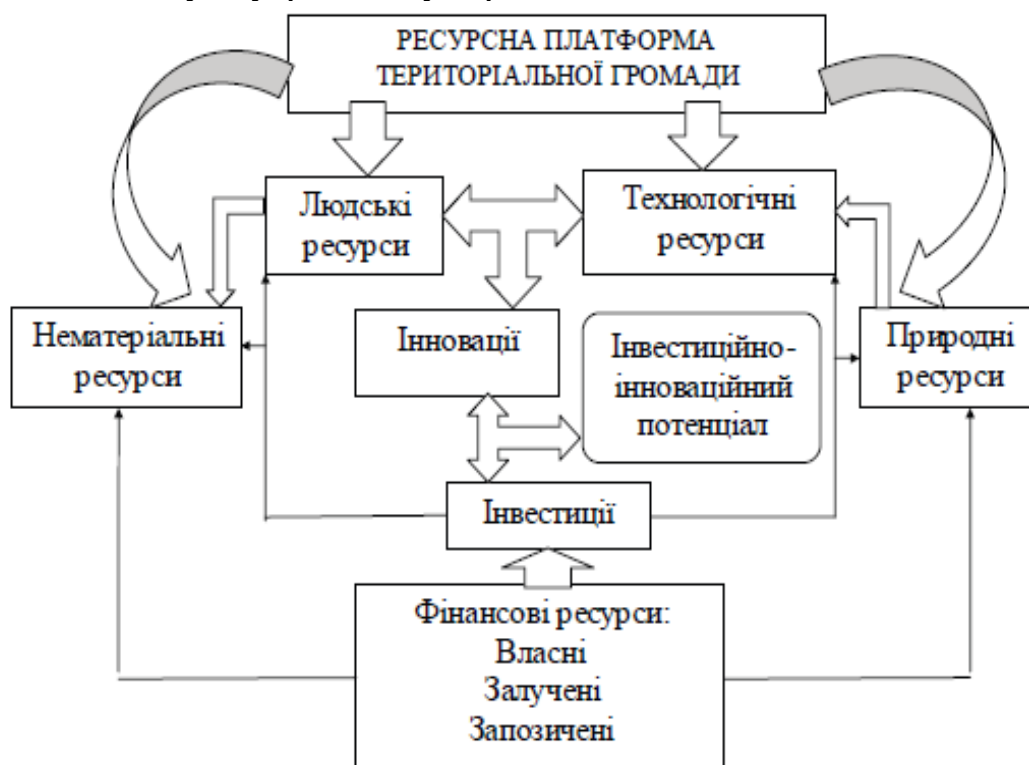

Рис. 1. Укрупнена схема взаємозв'язку основних компонентів ресурсної платформи територіальної громади

Виходячи із вище зазначеного, можна застосувати два підходи до управління ресурсним потенціалом, забезпечуючи розвиток території. Перший підхід – використання потенціалу території та його розширення або диверсифікацію; другий – регенерація втрачених ресурсів, розробка та створення нових ресурсів, прийняття рішення щодо напрямку й інтенсивності розвитку конкретного виду ресурсів на основі їх потреби у майбутньому. Все це можливо здійснити тільки за умови посилення конкурентних переваг території та її активної інноваційної діяльності [3].

Одним із найважливіших компонентів ресурсного потенціалу є людський капітал. За даними Організації Об'єднаних Націй, у 2019 році Україна займала 88-те місце і потрапила до країн із середнім рівнем індексу розвитку людського потенціалу [4]. У процесі ресурсного забезпечення територіальної громади людський капітал повинен застосовуватись у двох напрямках: з одного боку, це члени територіальної громади, які залучаються до прийняття рішень з питань місцевого самоврядування та їхньої подальшої реалізації; а з іншого – посадові особи органів місцевого адміністрування, котрі виконують різноманітні управлінські функції.

У зв'язку з цим, необхідною передумовою успішного забезпечення життєдіяльності територіальної громади та її розвитку у майбутньому вважається формування команди сучасних менеджерів. Проте, управлінська праця в органах місцевого самоврядування – це не просто вид суспільної праці, основним завданням якої є забезпечення цілеспрямованої діяльності для досягнення результатів, а сукупність відповідних функцій, котрі мають бути спрямованими на організацію забезпечення потреб територіальної громади.

Функціонування ринкової економіки вимагає від об'єднаної територіальної громади вирішення складних завдань управління ресурсним потенціалом, серед яких – максимально повне використання потенційних можливостей, формування здатності швидко реагувати й адаптуватися до змінної ситуації на ринку. Ключовим завданням щодо ефективного управління ресурсами стає набуття ресурсної незалежності в поточний час і у перспективі, забезпечення ресурсами процесів соціально-економічного розвитку території як у частині базових матеріальних, сировинних і природних ресурсів, так і в частині недостатньо використовуваних нематеріальних ресурсів, які мають властивості до нагромадження [5].

Підсумовуючи вищезазначене, необхідність ресурсного забезпечення розвитку територіальних громад вимагає від місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування застосування сучасних методів ресурсного менеджменту. Необхідно розробляти певну методологію ресурсного менеджменту, яка повинна охоплювати керування «кваліфікацією» ресурсів, управління ефективністю використання ресурсів, менеджмент ресурсних резервів, управління розробкою новітніх видів ресурсів тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Проект Указу Президента України «Про Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні». URL: [http://minregion.gov.ua/regional-dev/samovryadivannya/proekti-zakonodavchih-aktiv-dlya-gromadskogo-obgovorennya /proekt-ukazuprezidenta-ukrayini-pro-konceptsiyu-reformivannya-miscevogo-samovryadivannya-tateritorialnoyi-organizaciyi-vladi-v-ukrayini/](http://minregion.gov.ua/regional-dev/samovryadivannya/proekti-zakonodavchih-aktiv-dlya-gromadskogo-obgovorennya/proekt-ukazuprezidenta-ukrayini-pro-konceptsiyu-reformivannya-miscevogo-samovryadivannya-tateritorialnoyi-organizaciyi-vladi-v-ukrayini/) (дата звернення: 20.10.2020).
2. Бабаєв В., Новікова М. Сучасні підходи до зберігання та нарощення ресурсного потенціалу територіальної громади. Публічне управління: теорія та практика: збір. наук. пр. Асоц. докт. з наук з держ. упр. Х.: Вид-во “ДонНаукДержУпр”, 2013. Вип. 4 (16). С. 197–201.
3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. №280/97-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 21.10.2020).
4. Доповідь про стан людського розвитку за 2019 рік. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/presscenter/pressreleases/2019/ukraine-ranks-mid-table-in-undps-2019-human-development-report.html> (дата звернення: 21.10.2020).
5. Бобровська О.Ю. Ресурсна теорія в проєкції на розвиток територіальних громад. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2018. Вип. 1(19). С.1-11. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01\(19\)/14.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01(19)/14.pdf) (дата звернення: 21.10.2020).

**Дрогомирецький Іван Васильович, магістрант,
Дмитришин Марта Василівна, к.е.н., доцентка,
доцентка кафедри управління та адміністрування**

ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ У ПОКРАЩЕННІ БЛАГОУСТРОЮ ТЕРИТОРІЇ

Благоустрій у громадах роками залишався не пріоритетним в умовах постійних дефіцитів бюджетів усіх рівнів. Поступово інфраструктура громад просто зруйнувалась на стільки, що фактично припинила своє існування.

Реформа децентралізації відкрила нові фінансові можливості та повноваження органам місцевої влади та місцевим мешканцям це змінити. Поступово нові автобусні зупинки, тротуари, ліхтарі та сміттєві ящики змінюють образ сіл та містечок.

Поводження з твердими побутовими відходами є першочерговим завданням, адже розкидане сміття не лише знижує привабливість території, а й несе у собі екологічну загрозу.

Новостворені громади мали багато можливостей брати участь у конкурсах та отримувати методичну та фінансову підтримку зарубіжних партнерів у реалізації важливих проєктів. Зокрема, успіху у цьому напрямку досягла Новосанжарська об'єднана територіальна громада [1].

2010 року проєкт DESPRO надає експертну та консультативну підтримку в управлінні відходами у партнерських регіонах. Перед початком активного етапу впровадження реформи місцевого самоврядування у 2014 р., DESPRO підтримував ініціативи окремих громад у вдосконаленні управління відходами